

Sang gir gode musikkopplevelser og skaper glede, trygghet og samhold

Syngende barnehage er et program utviklet av Musikk fra livets begynnelse i samarbeid med Krafttak for sang.

Formål: Vi vil gjøre det enkelt å implementere sangaktiviteter i barnehagehverdagen! Målet er å bruke sang i omsorg, kreativ utfoldelse og lek, men også for å fremme språkutvikling, læring og danning.

Sang skal integreres i barnehagen på en helhetlig måte, uten at dette skal føre til ekstra arbeid eller stress for den enkelte.

Forventninger til syngende barnehager:

Sang integreres i hverdagen

De ansatte lærer seg nye sangaktiviteter

Deltakelse på musikkurs

Gjennomføring av sangaktiviteter: barnehagen gjennomfører sangaktiviteter med barna, minimum en opptreden pr. år.

Tilbakemelding og evaluering: til syngende barnehage

Foreldrene involveres: gjennom informasjon og deling av sanger/sangtekster

Rammeplan for barnehagen

I henhold til barnehagens fagområder; «Kommunikasjon, språk og tekst» og «Kunst, kultur og kreativitet» skal barnehagen ivareta sang- og musikkaktiviteter. Barnehagen skal bidra til at barna får utforske et mangfold av kommunikasjonsformer. Barna skal møte ulike språk, språkformer og dialekter gjennom rim, regler, sanger, litteratur og tekster fra samtid og fortid. Barnehagen skal legge til rette for samhørighet og kreativitet ved å bidra til at barna får være sammen om å oppleve og skape kunstneriske og kulturelle uttrykk. Musikk, dans, drama, språk og litteratur er noen av uttrykksformene barnehagen kan legge til rette for.

Gjennom arbeidet med «Kommunikasjon, språk og tekst» og «Kunst, kultur og kreativitet» skal barnehagen bidra til at barna:

- ✓ uttrykker sine følelser, tanker, meninger og erfaringer på ulike måter
- ✓ leker, improviserer og eksperimenterer med rim, rytme, lyder og ord
- ✓ opplever spenning og glede ved høytlesning, fortelling, sang og samtale
- ✓ møter et mangfold av kunstneriske og kulturelle uttrykksformer og utforsker og deltar i kunst- og kulturopplevelser sammen med andre
- ✓ oppleve glede og stolthet over egen kulturell tilhørighet
- ✓ bearbeider inntrykk og følelser i møte med kunst, kultur og estetikk gjennom skapende virksomhet ute og inne
- ✓ tar i bruk fantasi, kreativ tenkning og skaperglede

Personalet skal:

- ✓ skape et variert språkmiljø der barna får mulighet til å oppleve glede ved å bruke språk og kommunisere med andre

- ✓ oppmuntre barna til å fabulere og leke med språk, lyd, rim og rytme
- ✓ bruke varierte formidlingsformer og tilby et mangfold av bøker, sanger, bilder og uttrykksformer
- ✓ motivere barna til å uttrykke seg gjennom musikk, dans og drama og annen skapende virksomhet, og gi dem mulighet til å utvikle varierte uttrykksformer
- ✓ gi barna anledning til å bli kjent med et mangfold av tradisjoner og kunst og kulturuttrykk fra fortid og samtid
- ✓ bidra til at kulturelt mangfold blir en berikelse for hele barnegruppen
- ✓ være lydhøre, anerkjenne og imøtekomme barnas egen tradisjonskultur og barnekultur
- ✓ synliggjøre og skape estetiske dimensjoner i barnehagens inne- og uterom
- ✓ være lyttende og oppmerksomme på barnas ulike kulturelle uttrykk, vise respekt for deres yringsformer og fremme lyst til å gå videre i utforsking av de estetiske områdene

(RP s. 47-52)

8 gode grunner til sang i barnehagen

Sang skaper glede og gode opplevelser

For barn er det naturlig å synge og leke med musikk. Vi er født med evne til å uttrykke oss uten ord, kun ved hjelp av stemme og kropp. Når barnet får dekket det medfødte behovet for kommunikasjon på denne måten, opplever det tilfredshet og glede.

Måltrettet bruk av sang skaper en god barnehagehverdag for liten og stor

Sang fanger barn mer enn tale. Ta derfor i bruk sang i barnehagen i ulike situasjoner. På denne måten bidrar sang til å skape oppmerksomhet og positiv stemning, og et godt arbeidsmiljø og en god dag for alle.

Sang styrker tilknytning og emosjonell utvikling – sang og musikk hjelper barnet med å formidle følelser og forstå andre

Sang uttrykker mer enn vanlig tale, og musikk kalles gjerne «følelsens språk». Når barn og voksne synger sammen og deler følelser, kan dette skape empati og gode relasjoner.

Sang kan brukes i tilvenningsarbeidet

Skaper ro og trygghet og styrker båndene

Sang styrker språket

Melodi og rytme gjør språktrening til en aktiviserende og morsom lek, og lek er den beste metoden for læring i førskolealderen. Barnet øver på ord, setninger og munnmotorikk når det synger, og melodi og rytme gjør det lettere å huske teksten. I sanger fremføres ofte teksten langsommere enn ved tale, og ord og fraser blir repetert.

Sang gir trygghet og bygger vennskap

Sang «bryter isen», skaper god stemning og styrker samholdet. I sangen synkroniserer vi oss i felles puls og melodi. Felles sangopplevelser stimulerer produksjonen av «kjærlighets-hormonet» oxytocin, som igjen fører til at vi stoler mer på hverandre, blir mer hjelpsomme og får mer lyst til å være sammen. Samtidig reduseres stresshormonet kortisol.

Sang styrker musikaliteten

Gjennom sang og spill lærer barnet viktige, musikalske ferdigheter. Det å høre ulike tonehøyder og melodier, holde puls, utføre rytmer, oppfatte styrkegrader og tempo, spille et instrument, bevege kroppen og danse, gir mestringsfølelse. Dette stimulerer også til læring på andre områder.

Sang skaper inkludering

Barn som snakker ulike språk, kan likevel synge sammen. Ved å delta i sang- og musikkaktiviteter, tilegner barn seg også ord og språkrytme i det norske språket. Kulturmøter uavhengig av språkforståelse skaper dermed et fellesskap og bidrar til inkludering.

(Kilde: Musikk fra livets begynnelse i samarbeid med Krafttak for sang)

Utforme tiltaksplan med aktiviteter: Hva skal man satse på, hvorfor og hvordan?

Å lære seg et språk er først og fremst noe som skjer i samspill med andre. Barn får lettere innpass i sosialt samspill når de deler felles sangrepertoar med andre barn i barnehagen. Det kan være en god ide å først velge seg 1 fokusområde. Start i det små, en sangstund trenger ikke vare i mer enn 15 minutter. Fagområdene griper inn i hverandre, så egentlig jobber man på flere områder enn man tror.

Sanger kan også brukes aktivt som verktøy for å få barnehagehverdagen til å gå smidigere ved f.eks. overgangssituasjoner, på stelletbord, påkledning, ut på tur etc. Dette vil gjøre dagen enklere og gladere både for liten og stor. Forskning har vist at musikk fremmer god helse og læring. Sanger og regler styrker barnets utvikling på en rekke områder, som den språklige, motoriske, emosjonelle og sosiale utvikling.

Musikk med barn 1-3 år

12-18 måneder

Noen eksempler på aktuelt stoff:

- Ringleker med faste mønstre og bevegelser
- Sanger med fokus på kroppsdelar
- Sangleker der teksten vises i bevegelser
- Bake kake-sanger
- Ridesanger
- Bevegelsessanger der hele rommet brukes

Dette stoffet bidrar til at:

- innlærte ferdigheter blir automatisert, slik at de kan bygges videre på i neste utviklingstrinn
- barnets sosiale utvikling blir stimulert, gjennom trivsel og glede ved musisk aktivitet sammen med andre
- barnets evne til å orientere seg i rommet blir styrket. Dette øker den romlige / spatielle kompetansen

18-24 måneder

Noen eksempler på aktuelt stoff:

- Fortellende sanger med lengre tekster
- Ringleker og bevegelsesleker med bruk av utstyr som forsterker innholdet.
- Sanger der barnet selv finner på bevegelsesmønstre
- Sanger som inneholder elementære intervall og melodiske mønstre som legger grunnlag for musikalske koder
- Elementære rytmemønstre som grunnlag for musikalske koder
- Rytmeinstrument og annet utstyr

Dette stoffet bidrar til at:

- barnets varierte utviklingsområder blir stimulert gjennom varierte aktiviteter
- det legges et grunnlag for bevisstgjøring av toneintervall og rytmemønstre
- barnets nysgjerrighet overfor ulike lyder og klanger blir stimulert

Musikk med barn 2-3 år

Noen eksempler på aktuelt stoff:

- Rim og regler
- Sanger med enkel melodi og rytme som er lett å herme
- Sanger med enkel tekst, gjerne med ord som gjentas i vers etter vers
- Fortellende sanger
- Sanger med bevegelser for hele kroppen
- Lek og eksperimentering med instrumenter og andre lydgivere

Dette stoffet bidrar til at:

- barnets evne til å oppfatte og gjengi blir utviklet
- barnets språkutvikling styrkes
- barnet får nye kroppslige utfordringer i tråd med motorisk utvikling
- barnets nysgjerrighet overfor ulike lyder og toner blir stimulert

(Oversikten er hentet fra Gulle Stehouwers lærerveiledning "Musikk mellom liten og stor")

Sangstund

Bygg opp sang- og musikkksamlingen med faste rammer, slik at barnet vet hva som venter:

Start gjerne med velkomstsang og navnesang - deretter noe for finmotorikken - deretter opp i bevegelse og aktivitet - for så å roe ned igjen mot avslutningen.

Bygg opp musikkstunden med faste rammer, slik at barnet vet hva som venter; eksempel:

- ❖ Velkomstsang
- ❖ Navnesang
- ❖ Finger og tå-leker, finmotorikk og konsentrasjon
- ❖ Aktivitetssanger
- ❖ Roe ned – avslutte

Hvorfor sangstund?

Det er mange gode grunner for å satse på en fast sangstund i barnehagehverdagen.

- ✓ Glede, samspill, mestring, uttrykk og gode opplevelser
- ✓ En samlende og fin stund for både barn og voksne
- ✓ Struktur og forutsigbarhet i barnehagedagen
- ✓ Hvert barn blir sett, og relasjonene styrket
- ✓ Musikkens muligheter i barnets utvikling og læring
- ✓ Kulturarven ivaretas gjennom sanger, regler og sangleker

Hva synger vi?

Syng sanger dere selv liker og kan godt. For de yngste barna er det fint med helt enkle melodier og rytmer. Etter hvert blir det behov for mer variasjon i tempo og uttrykk. Sanger kan være korte og lange, rolige og tøysete, de kan synges sterkt og svakt, fort og langsam, med eller uten ord. Man kan også bruke enkle instrumenter til sangene. Variasjon skjerper oppmerksomheten, og variasjonsmulighetene er uendelige. Husk gjentakelse er det viktigste. Barna vil gjerne høre det samme, om og om igjen.

Hvordan synger vi?

Ikke bry deg så mye om din egen stemme, hold fokuset på barna! Prøv å legge deg noen toner lysere enn talestemmen din, og lek med uttrykket og klangen. Syng på en glad, trist etc.. måte. Bruk også talestemme og mimikk aktivt i formidlingen.

Hvorfor synger vi?

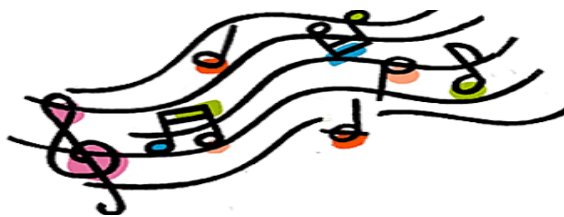
Musikalitet er en grunnleggende menneskelig egenskap, og det er naturlig for barn å uttrykke seg gjennom musikkens språk med lyd, rytme og bevegelse. Musisk samvær i barnehagen styrker relasjonene og skaper trygghet og glede.

Voksne som forbilder - Hiv deg utpå - bruk det du er trygg på. Ikke vær redd for å være "rar" - vær inderlig! De voksnes entusiasme er avgjørende. Vi er forbilder her også, så vær aktivt med. Å synges i barnehagen handler i stor grad om å tørre, og om å ha det gøy sammen med barna. Bruk musikken aktivt, og la det forbli en lek!

Ressursbanken «Skattekammer» som inneholder sanger, rim og regler

Musikkstoffet er delt inn i ulike fokusområder:

Sang- og musikksamling
Hverdagssituasjoner
Oppstart og tilvenning
Flerspråklige
Språkutvikling

Inneholder også webkurs som:

Musikk og tilknytning med Nora B. Kulset
Musikk og andrespråk med Nora B. Kulset
Estetikk og sansing med Anita Berge
Instrumentbruk med Bente Bogen
Stemmebruk med Unn Leyser Roaldsøy
Musikk i tilvenningen med Liv Isachsen Kleiven
Musikk i hverdagssituasjoner med Kajadilani S. M. Fiiksdal

